

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kadın emekçilerin istihdam alanında var olan sorunlarını araştırmak, kadın istihdamında cinsiyet eşitliğini sağlayabilecek mekanizmaları dünya örnekleri üzerinden incelemek, iş ve aile yaşamını uyumlulaştırma maksatlı uygulamaların sorun ve imkânlarını açığa çıkarmak, kadınların ekonomik yaşamda etkinliğini artıracak uygulama ve politikalara dair kapsamlı çalışmalar yapmak amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederim.

Çağlar DEMİREL

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kadınlar neoliberal kapitalizmin ekonomik adaletsizlik ve sömürü mekanizmalarından bugün en çok payını alan toplumsal kesimi oluşturmaktadır. Bir yandan esnek ve güvencesiz istihdam mekanizmalarının birincil derecede hedefi olan, bir yandan da ev içi emekleri görünmez kılınmaya devam edilen kadınların emek ve istihdama yönelik sorunları ayrı bir başlık altında incelenmeyi hak etmektedir.

Bugün, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ülkeleri arasında, kadın emeğinin işgücüne katılım oranı en düşük ülke Türkiye'dir. Türkiye'de 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus için erkeklerde yüzde 65,2, kadınlarda ise yüzde 27,1'lik bir istihdam oranı vardır. İşgücüne katılımın yanı sıra, kadınların sosyal güvenlik mekanizmalarına erişimi de erkeklere nazaran

çok daha düşüktür. Kadınların büyük bir çoğunluğu tarlada, atölyede, fabrikada, hizmet sektörü alanında kayıt dışı, sigortasız, sosyal güvencesiz işlere mahkum edilmektedir. 2014 yılı verilerine göre istihdamda yer alan 100 kadından 52'si herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı değildir.

Kadınlar ev içi emek ve ücretli emek bağlamında çifte iş yükü ile baş etmeye çalışırken bir taraftan da erkeklerden daha az ücret almaktadırlar. Eşit işe eşit ücret sorunu ve kadınların istihdama katılımları önündeki engellerin hükümet politikalarıyla daha da derinleştirildiğini iddia etmek ise yanlış olmayacaktır. Hükümetin istihdamda cinsiyet eşitsizliğini önlemeye yönelik kadın odaklı bir perspektifinin olmadığı, başta çalışma hayatı olmak üzere kadınları yaşamın her alanında annelik "görevi" üzerinden tanımladığı bilinmektedir.

13 yıllık iktidarında iş ve aile yaşamının uyumlulaştırılması yönünde üzerine düşen AB şartlarından hiçbirini yerine getirmeyen AKP hükümeti bugün bu minvalde önümüze Özel İstihdam Büroları'nı getirmek istemektedir. Fakat kadın işsizliğini azaltmaya yönelik olarak sunulan bu önerinin aslen kadınların evdeki karşılıksız emeği bahane edilerek işyerlerinde de esnek çalışma rejiminin temel unsuru haline getirilmeleri sonucunu doğurabileceği tartışılmaktadır. Zira işçilerin kolayca işten çıkarıldığı bir çalışma rejimi en çok kadınları vuracaktır. İlk kadın işçiler işten atılacak, geçici ve güvencesiz çalışma kadınlar için doğal çalışma biçimi haline gelebilecektir. Bu sebeplerden ötürü çalışma örgütleri, sendikalar ve kadın örgütleri geçici ve esnek çalışmayı norm haline getirecek böyle bir uygulamanın ataerkil yaklaşımdan beslenerek kadını daha da fazla eve hapsedebileceğinden endişe duymaktadır.

İstihdam alanındaki ataerkil yaklaşım ve uygulamaların kadın emeğini her alanda daha fazla sömürüye açtığı gerçeğinden hareketle çalışma düzeninin kadın emeğini değersizleştiren yaklaşımdan arındırılması özellikle temel bir gereksinim olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun sağlanabilmesi için ise kadınların erkeklerle eşit işe eşit ücret alabilmeleri, eşit sorumluluk sahibi olarak görülmeleri, kamu ve özel sektörde ücretsiz kreşlerin açılması, çalışma saatlerinin düşürülmesi gibi uygulamaların bir an evvel gündeme getirilmesi sağlanmalıdır.

Bu bağlamda, kadın emekçilerin istihdam alanında var olan sorunlarını araştırmak, kadın istihdamında cinsiyet eşitliğini sağlayabilecek mekanizmaları dünya örnekleri üzerinden incelemek, iş ve aile yaşamını uyumlulaştırma maksatlı uygulamaların sorun ve imkânlarını açığa çıkarmak, kadınların ekonomik yaşamda etkinliğini artıracak uygulama ve politikalara dair kapsamlı çalışmalar yapmak üzere TBMM'de bir araştırma komisyonu kurulmasını gerekli görmekteyiz.